

**แผนการประเมินความเสี่ยง
การทุจริต ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖**

**ฝ่ายนิติการ สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง
จังหวัดระยอง**

คำนำ

การจัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ของเทศบาลตำบลทับมา เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยใช้เครื่องมือในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) เพื่อป้องกันปัญหาจากการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในระบบราชการในยุคปัจจุบัน ซึ่งเกิดจากการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม ในการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเรียกกันว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” จึงจำเป็นต้องจัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีการนำประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลทับมา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงได้จัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อเป็นแนวทางให้คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สร้างความเข้าใจในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต และเพื่อให้มีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ฝ่ายนิติการ สำนักปลัดเทศบาล

เทศบาลตำบลทับมา

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
๑. บทนำ	๑
๒. ข้อมูลพื้นฐาน	๒ - ๔
๓. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๔. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๕. ขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๙ ขั้นตอน	๖
ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	๖ - ๗
ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๘
ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๙ - ๑๑
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๑๑
ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๒
๖. แผนประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๓ - ๑๔

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก "ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม" โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เครือข่ายต่างๆ ชุมชนและประชาชน สอดส่อง เฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐตามความเหมาะสม พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้นในสังคม การปรับเปลี่ยนแนวคิด ให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และสร้างจิตสำนึก ค่านิยมให้ทุกภาคส่วน ตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)" มีพันธกิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนและปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CP) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดย ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคม ที่ไม่ทนต่อการทุจริต มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะ "ที่ไม่ทนต่อการทุจริต" สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ มีจิตสำนึกสาธารณะ สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุกเน้นการพัฒนากลไกกระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อลดโอกาสการทุจริต เสริมสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ให้มีธรรมาภิบาล

สถานการณ์ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ สืบเนื่องมาจากวิวัฒนาการของการทุจริตที่มีรูปแบบที่สลับซับซ้อน ปัญหาการขาดจิตสำนึกในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ทั้งนี้ ถึงแม้ทุกภาคส่วนในสังคมมีความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนเองเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การรับรู้การของประเทศไทยยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา การแก้ไขปัญหาการทุจริตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างบูรณาการ

ข้อมูลพื้นฐาน

เทศบาลตำบลทับมา ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลทับมา เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๓๙ มีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลทับมา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ บริบทพื้นที่ตำบลทับมามีลักษณะชุมชนเมืองกึ่งชุมชนดั้งเดิม เนื่องจากอยู่ใกล้ถนนอุตสาหกรรมและอยู่ใกล้ตัวเมืองระยอง รวมถึงมีโรงงานในพื้นที่จำนวนมาก ทำให้มีประชากรแฝงเยอะ มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มสูงขึ้น เป็นไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้ความต้องการด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งตำบลทับมา มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๙.๒๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๘,๒๗๕ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ จำนวน ๘ ชุมชน ประกอบด้วย

๑. ชุมชนบ้านขนาบ
๒. ชุมชนบ้านแหลมมะขาม
๓. ชุมชนบ้านหนองมะหาด
๔. ชุมชนบ้านทับมา
๕. ชุมชนบ้านเขาไผ่
๖. ชุมชนบ้านแหลมทองกลาง
๗. ชุมชนบ้านเขาโบสถ์
๘. ชุมชนบ้านสะพานหิน

วิสัยทัศน์

“ทับมาเมืองน่าอยู่ เรียนรู้วัฒนธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาอย่างสมดุล พร้อมสู่อาเซียน”

พันธกิจ (Mission)

๑. สนับสนุนการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขและพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศ
๒. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและแหล่งน้ำ
๓. จัดระบบการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติด พัฒนาและสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีเข้มแข็ง ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. บริหารจัดการระบบสาธารณสุข อนุรักษ์และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา กีฬา นันทนาการ อนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. ส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
๗. จัดระบบการบริหารจัดการองค์กรที่ดี มีประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพบุคลากร จัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนา (Strategy)

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมือง การบริหาร ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแหล่งน้ำ
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการระบบสาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา การกีฬา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป้าประสงค์ (target)

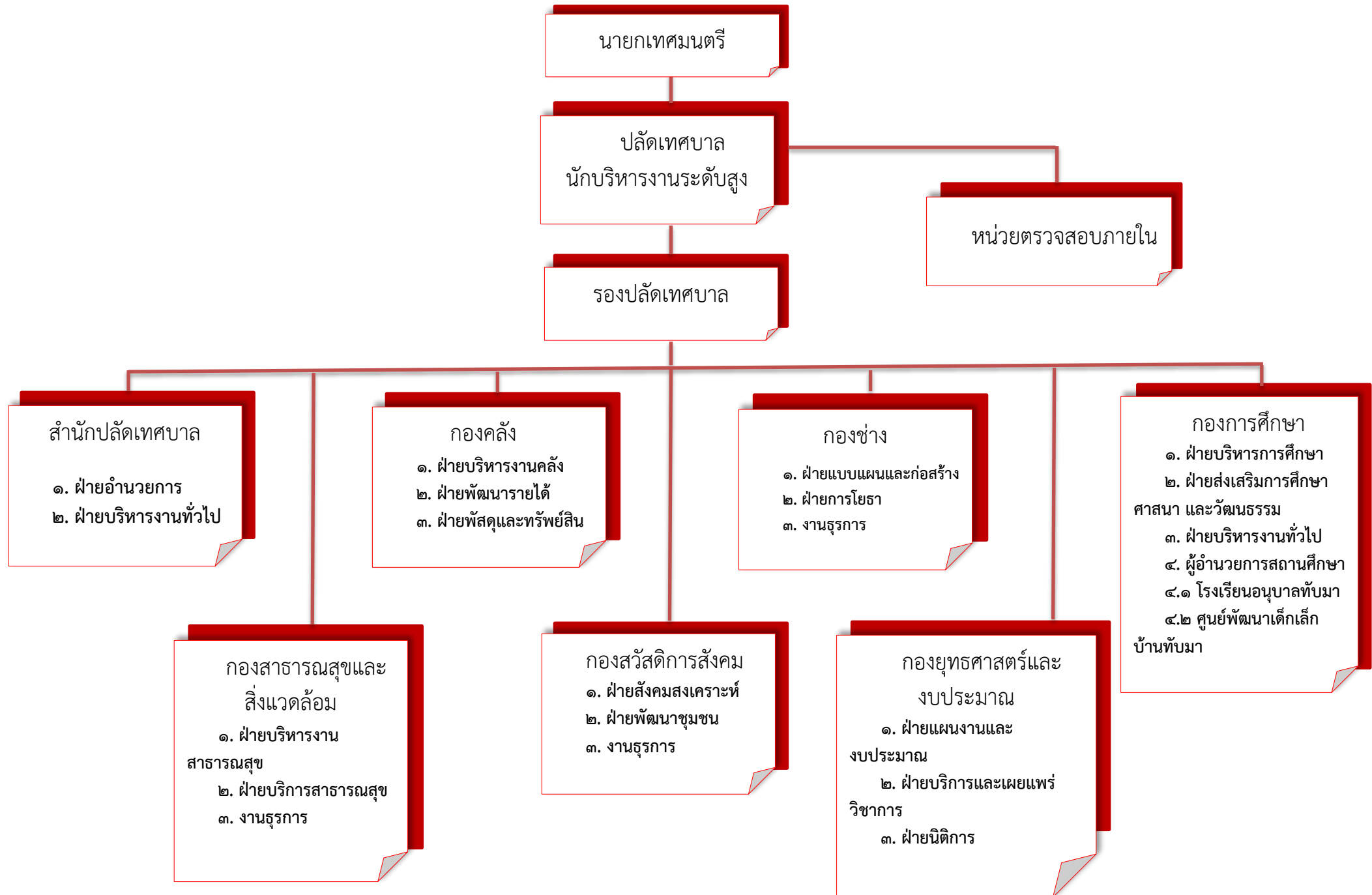
๑. บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สร้างชุมชนและสังคมที่มีความสามัคคี โปร่งใส สมานฉันท์
๒. ประชาชนได้รับบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ดี มีมาตรฐาน
๓. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. ประชาชนมีสุขภาพอนามัยแข็งแรง สมบูรณ์ ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๕. เด็ก เยาวชน ประชาชนได้รับศึกษาที่ดี มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐาน และมีส่วนร่วมในการสืบทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอต่อการดำรงชีวิต

นโยบายการบริหารความเสี่ยง

นโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management Policy) ของเทศบาลตำบลทับมา จัดทำขึ้นเพื่อให้พนักงาน ลูกจ้าง พนักงานครู เทศบาลตำบลทับมา ได้บริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานหรือสถานการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหา จึงต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เทศบาลตำบลทับมาจึงกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรดังนี้

๑. ดำเนินการภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อสร้างความเข้าใจ จิตสำนึก และความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องความเสี่ยง การควบคุม และผลกระทบความเสี่ยงต่อองค์กร
๓. ดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ดีตามแนวปฏิบัติสากล เกิดการพัฒนาและนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์ และการดำเนินงานของผู้บริหาร พนักงาน ลูกจ้าง และพนักงานครูเทศบาลตำบลทับมา

20

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้การดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การสร้างความตระหนักเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนและการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นมาตรการที่จะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตของเทศบาลตำบลทับมา จึงได้จัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นการสร้างความเข้าใจในเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยมีมาตรการ ระบบ กลไกหรือแนวทางคู่มือในการป้องกันการทุจริตของบุคลากรภายในเทศบาลตำบลทับมาได้

วัตถุประสงค์หลักของแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลทับมา

๑. เพื่อให้มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตของเทศบาลตำบลทับมา มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายต่อต้านการทุจริตมีความเข้มแข็งในการป้องกันและเฝ้าระวังป้องกันการทุจริตในหน่วยงานและพัฒนาขยายผลต่อยอดเครือข่ายเพิ่มขึ้น

๓. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริต

๒. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สำคัญซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล

การบริหารความเสี่ยง คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้ง กระบวนการการดำเนินการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่ เป็นไปตามแผนเพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งกรอบการประเมินตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ที่กำหนดให้ภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามี ความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ

สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

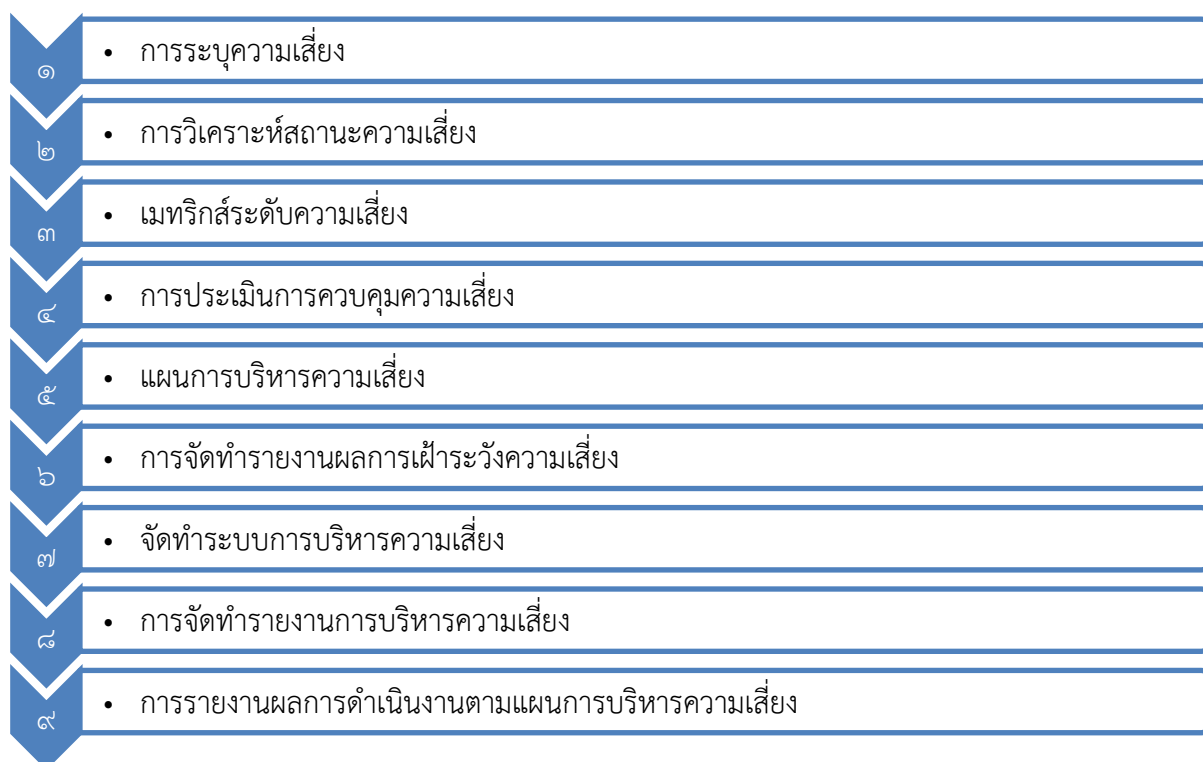
องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

๓. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยงอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของกาดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสมากกว่าที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor หรือ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ ระเบียบกฎหมาย หรือมีข้อยกเว้นปฏิบัติ		✓
๒	การบริหารงานบุคคล - การรับสมัครคัดเลือก พนักงานและลูกจ้างไม่เป็นเป็นธรรม โปร่งใส หรือมีการเรียกรับผลประโยชน์ (จากการโอนย้าย รับโอน การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนระดับ)		✓
๓	การยื่นคำร้อง - เอกสารประกอบการยื่นคำร้องไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเอกสารไว้พิจารณา	✓	
๔	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน - การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล วัสดุอุปกรณ์สำนักงานอื่นๆ เป็นต้น		✓

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ ระเบียบ กฎหมาย หรือมีข้อบกพร่องปฏิบัติ		✓		
๒	การบริหารงานบุคคล - การรับสมัครคัดเลือก พนักงานและลูกจ้าง ไม่เป็นเป็นธรรม โปร่งใส หรือมีการเรียกรับผลประโยชน์ (จากการโอนย้าย รับโอน การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนระดับ)	✓			
๓	การยื่นคำร้อง - เอกสารประกอบการยื่นคำร้องไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเอกสารไว้พิจารณา			✓	
๔	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน - การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล วัสดุ อุปกรณ์สำนักงานอื่นๆ เป็นต้น		✓		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ขั้นตอนที่ ๓ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นมีแนวทางในการพิจารณาดังนี้ หรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการ ๑ แสดงว่ากิจกรรมป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นแสดงว่า กิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง MUST หรือ SHOULD

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
๑	การยื่นคำร้อง - เอกสารประกอบการยื่นคำร้องไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเอกสารไว้พิจารณา	๑	
๒	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน - การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล วัสดุอุปกรณ์สำนักงาน อื่นๆ เป็นต้น		๒

ตารางที่ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของ การเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	การยื่นคำร้อง - เอกสารประกอบการยื่นคำร้องไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเอกสารไว้พิจารณา		๑			๒		๒
๒	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน - การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล วัสดุอุปกรณ์สำนักงานอื่นๆ เป็นต้น		๒			๒		๔

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาศิเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ /ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตาราง ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย	×		
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial	×		
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		×	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		×	
ผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	×		

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การยื่นคำร้อง - เอกสารประกอบการยื่นคำร้องไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเอกสารไว้พิจารณา	พอใช้		✓	
การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล วัสดุอุปกรณ์สำนักงาน อื่นๆ เป็นต้น	ดี	✓		

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk - Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม)

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การยื่นคำร้อง - เอกสารประกอบการยื่นคำร้องไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเอกสารไว้พิจารณา	๑.๑ มอบหมายเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับกระบวนการงานนั้นๆ ว่าต้องมีเอกสารใดบ้าง ๑.๒ ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และพนักงานเทศบาลปฏิบัติตามขั้นตอนและระเบียบอย่างเคร่งครัด ๑.๓ หากเอกสารไม่ครบถ้วนจะไม่รับไว้พิจารณา แต่จะต้องให้เจ้าหน้าที่อธิบายและทำความเข้าใจให้ผู้มาติดต่อราชการทราบ ๑.๔ ประชาสัมพันธ์คู่มือการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนราชการให้ประชาชนทราบ
	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน - การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น รถยนต์ ส่วนกลาง วัสดุอุปกรณ์สำนักงานอื่นๆ เป็นต้น	๑.๑ ดำเนินการจัดทำ ทะเบียนควบคุม การใช้ งานและการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด โดยต้องได้รับการพิจารณาอนุญาตถึงจะนำทรัพย์สินราชการไปใช้ภายนอก ๑.๒ ระมัดระวังไม่ให้ทรัพย์สินของทางราชการ ขำรุคเสียหายก่อนเวลาอันควร และดำเนินการซ่อมแซมตามความเหมาะสม ๑.๓ เผยแพร่ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ๑.๔ ใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เช่น รถยนต์ อุปกรณ์สำนักงานอื่นๆ เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี
เทศบาลตำบลทับมา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสีย							มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด		
๑	การยื่นคำร้อง	เอกสาร ประกอบการ ยื่นคำร้องไม่ ครบถ้วน	พนักงานเทศบาล หรือพนักงานจ้าง รับเอกสาร	เจ้าหน้าที่ที่รับ เอกสารไม่มี ความรู้ ความ ชำนาญเกี่ยวกับ การรับเอกสาร ในกระบวนการ นั้นๆ	คู่มือการ ปฏิบัติงานของ กระบวนการ ต่างๆ				☒				๑.๑ ม อ บ ห ม า ย เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับ กระบวนการนั้นๆ ว่า ต้องมีเอกสารใดบ้าง ๑.๒ ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และพนักงานเทศบาล ปฏิบัติตามขั้นตอน และระเบียบอย่าง เคร่งครัด ๑.๓ หากเอกสารไม่ ครบถ้วนจะไม่รับไว้ พิจารณา แต่จะต้องให้ เจ้าหน้าที่อธิบายและ ทำความเข้าใจให้ผู้มา ติดต่อราชการทราบ	การรับ เอกสารมี ความ ถูกต้อง ครบถ้วน ตาม ระเบียบ

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสียง							มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด		
๒	การนำทรัพย์สิน ของราชการไปใช้ เพื่อประโยชน์ ส่วนตน	การนำ ทรัพย์สินของ ราชการไปใช้ ประโยชน์ ส่วนตัวโดย ไม่ได้รับ อนุญาต เช่น รถยนต์ ส่วนกลาง วัสดุอุปกรณ์ สำนักงานอื่นๆ เป็นต้น	มีพนักงานเทศบาล หรือพนักงานจ้าง นำทรัพย์สินของ ราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่ได้รับอนุญาต	การคุมทะเบียน ทรัพย์สิน วัสดุ อุปกรณ์ สำนักงานยังไม่ เคร่งครัด	พระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหาร พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐			☑					๑. ดำเนินการจัดทำ ทะเบียนควบคุม การ ใช้งานและการ เบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด โดยต้องได้รับการ พิจารณาอนุญาตถึงจะ นำทรัพย์สินราชการไป ใช้ภายนอก ๒. ระมัดระวังไม่ให้ ทรัพย์สินของทาง ราชการชำรุดเสียหาย ก่อนเวลาอันควร และดำเนินการ ซ่อมแซมตามความ เหมาะสม	การจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ สำนักงาน หรือการ เบิกจ่าย น้ำมัน รถยนต์ ของส่วน ราชการ ลดลง

ประกาศเทศบาลตำบลทับมา
เรื่อง ประกาศใช้แผนประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อมิให้เกิดการทุจริต นั้น

เทศบาลตำบลทับมา จึงได้จัดทำแผนประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อเป็นแนวทางให้คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล สร้างความเข้าใจในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต และเพื่อให้มีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป จึงขอประกาศการใช้แผนประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ มาเพื่อทราบโดยทั่วกัน รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน อนึ่งสามารถ Download รายละเอียดได้ที่ www.thapma.go.th

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายประเสริฐ วงษ์ศรี)

นายกเทศมนตรีตำบลทับมา